

עבודת השם

"חג פסח"

ובאים הם ומודים להקב"ה על כל הנסים והנפלאות שעשה לעם ישראל, ומודים לו על העם הקדוש שיש לו כאן בארץ ששמחים בחדוה בכל זה. ובוה מוסיפים כח וגבורה למעלה.

"מתחיל בנגות ומסיים בשבח" בנגמרא אמרו, כי בסיפור יציאת מצרים, יש להתחיל בנגות ולסיים בשבח. כיצד? "מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו. ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו". עלינו להבין שכל שעבוד מצרים והגאולה שבאה לאחר מכן, הכל כדי שזנודך מן העבודה זרה שדבקה בקודמים לאבות העולם, תרח אביו של אברהם אבינו וכל בני דורו, ונתקרב אל הקב"ה.

"זוכרת כי עבד היית בארץ מצרים" בינתיים ממשיכים בני ישראל במצרים להשתעבד ולהתענות בעינויים קשים ובעבודה מפרכת. מצבם הנורא ממש עובר על כל דמיון אנושי. מבט במדרשי חז"ל מגלה לעינינו תמונת מצב מחרידה, של אנשים הנטולים כל זיק של חירות מינימלית, ומשועבדים טוטאלית - במאה אחוז-לפרעה. ואומר הרמב"ם: "בכל דור ודור חייב אדם להראות את עצמו כאילו הוא בעצמו יצא עתה משעבוד מצרים". כדי לקיים מצוה זו ולקלוט באמת את ההרגשה במוחשיות, עלינו לבחון את הדברים היטב, לספר עליהם ולצייר אותם במחשבתנו, עד שנרגיש את תחושת העבדות, ונודה לה' על גאולתנו כאילו אנחנו עכשיו יצאנו ממצרים, כמו שממשיך הרמב"ם ואומר: "ועל דבר זה ציווה הקב"ה בתורה 'זָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם', כלומר כאילו אתה בעצמך היית עבד ויצאת לחירות ונפדית".

"תקופת השעבוד" בני ישראל היו במצרים 210 שנה. בתחילה, בחייו של יוסף הצדיק, נהנו הם ממעמד המיוחד בשל היותם בני משפחתו של המשנה למלך. אולם משנפטר יוסף, 71 שנה לאחר שירדו למצרים, הם ירדו מכבודם, וניתן עליהם המשא של אנשי מצרים. במשך הזמן, שבו נפטר בזה אחר זה 12 השבטים ושאר יורדי מצרים, נטו ישראל מן הדרך הישרה, ובמקביל הוכבד עליהם השעבוד יותר ויותר. עד שבמות האחרון, שהוא לוי, שנפטר 94 שנה לאחר שירדו למצרים, הפכו בני ישראל לעבדים מוחלטים. יוצא אם כן שבפועל היו בני ישראל עבדים במשך 116 שנה (116 = 94 - 210). כעבור 30 שנה מזמן עבודתם, הוחמר מצבם ביותר על ידי עינויים קשים ומרים. מגורים, שגולדה בתחילת תקופה קשה זו, נקראה כך על שם המרירות והסבל הנורא שהיה מנת חלקם, בבחינת "וימררו את חייהם".

"יציאת מצרים - יסוד האמונה" במצוות רבות מזכירים אנו "זכר ליציאת מצרים": בקידוש, בקריאת שמע, בתפילין, ועוד. אולם פעם אחת בשנה, בליל הסדר, מצוה עלינו לא רק לזכור את יציאת מצרים, אלא לספר. "וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח". אומר "ספר החינוך" (מצוה כא): "משורשי מצוה זו, כי הוא יסוד גדול ועמוד חזק בתורתנו ואמונתנו, לפי שהוא לנו אות ומופת גמור בחידוש העולם, וכי יש אלוה קדמון חפץ ויכול, פועל כל הנמצאות הוא, ובידו לשנותם כפי שיחפוץ בכל זמן מן הזמנים, כמו שעשה במצרים ששינה טבעי העולם בשבילנו, ועשה לנו אותות מחודשים גדולים ועצומים. הלוא זה משתק כל כופר בחידוש העולם, ומקיים האמונה בדיעת ה' ברוך הוא".

כתב בספר יסוד ושורש העבודה: "מצות עשה של סיפור יציאת מצרים בלילה הזה, הוא על כל איש מאישי ישראל עם קדוש, אף אם הוא יחידי על שולחנו... עיקר מצות הסיפור היא לבני ולבני ביתו, להודיע להם גבורותיו של יתברך... לפרסם להם גודל הנסים וגבורות ונפלאות של בוראנו, יתברך שמו ויתעלה. ולא די לפרש להם כלליות הנסים מה שכתוב בהגדה, אלא לפרט ולבאר באר היטב כל נס ונס, על פי מה שנמצא כתוב בנגמרא ובמדרשים. וראוי לכל יודע ספר, מקודם פסח לחפש בכל הספרים... ולספר פרטיהם לבני ביתו בליל שימור פסח, כדי להגדיל בעיניהם הנס, ויתנו בליבם יותר שבח והודיה לבורא יתברך שמו ויתעלה". ואומר הזוהר הקדוש: באותה שעה מכנס הקב"ה לכל הפמליא שלו. ואומר להם, לכו ושמעו סיפור השבח שלי שמספרים בני אדם ושמחים שהוצאתים ממצרים. אז מתקבצים כולם ובאים ומתחברים עם ישראל, ושומעים סיפור השבח ששמחים בשמחת הגאולה של

18:48	כניסת השבת
19:49	צאת השבת
19:40	שקיעה
20:22	ה. תס
6:15	הנץ

הפטרחה: "בטת ההיגא"

ניסים גדולים ועצומים הקיפו את בני ישראל בתקופת גאולת מצרים, ניסים שקשה להבינם בשכלנו הקט. בורא העולם, אשר יצר בתבונה בלתי נתפסת את העולם הנפלא שבו אנו חיים, מן הדברים הקטנים ביותר, כמו האטומים הזעירים, תאי גופינו המופלאים, יצורים קטנטנים ומורכבים, ועד הדברים הגדולים כמרחבי הקוסמוס האדירים, שכדור הארץ לעומתם הוא כגרגר אבק בתוך אולם ענק - אותו בורא עולם אשר קבע את חוקי הטבע, הוא זה שאף קבע לשנות את חוקי הטבע בזמנים מסוימים, כדי להוביל את העולם אל ייעודו ושלמותו.

כמו שאומר המדרש (בראשית רבה ה ה): אמר רבי יוחנן: תנאי התנה הקב"ה עם הים שיהא נקרע לפני ישראל... אמר רבי ירמיה בן אלעזר: לא עם הים בלבד התנה הקדוש ברוך הוא, אלא עם כל מה שנברא בששת ימי בראשית: שנאמר: (ישעיה מה יב): "אֲנֹכִי עֲשִׂיתִי אֶרֶץ, וְאָדָם עֲלֶיהָ בְרָאתִי, אֲנִי יְדֵי נְטוּ שָׁמַיִם, וְכָל צְבָאָם צִוִּיתִי".

ציותי את הים שיהיה נקרע לפני ישראל, ציותי את השמים ואת הארץ שישתקו לפני משה, ציותי את השמש ואת הירח שיעמדו לפני יהושע, ציותי את העורבים שיכלכלו את אליהו הנביא, ציותי את האש שלא תזיק לחנניה מישאל ועזריה, ציותי את האריות שלא יזיקו את דניאל, ציותי את השמים שיפתחו לקול יחזקאל, ציותי את הדג שיקיא את יונה.

וכך כותב בילקוט "מעם לויעז" (שמות ח"א שג): וברור הדבר שעלינו להאמין בכל הניסים הללו שהם אמת. ולא כאותם הפילוסופים הארורים שאינם מאמינים אלא במה שראות עיניהם ומבינים בדעתם, והם מכחישים בדברי רבותינו ז"ל. אבל אלו שהם יראי שמים ובעלי נפש המאמינים כי הקב"ה ברא כל העולם יש מאין, בוודאי יש בכוחו לעשות ניסים שהם נגד הטבע, ואעפ"י שאין להבינם בדעת. ואם נתבונן היטב נראה כי יש בעולם הרבה דברים שהם נפלאים מאוד, אבל בהיותם דבר של כל יום אנו מסתגלים לזה ולא משתוממים.

סיפור בהמשכים "צופה לעתיד" חלק א.

התרגשות רבה בביטו של היהודי הכפרי. מעולם לא חלם שיזכה לביקורו של הבעל-שם-טוב באכסנייתו. בהיותו עני מרוד לא התאפשר לו מעולם לנדוד למרחקים כדי לראות את הצדיק שאורו הפציע בשמי היהדות ושמו התפרסם בכל המדינות. עברו כמה שנים מאז חקר היהודי את האכסניה מאת אדון הכפר. זו הייתה אכסניה עזובה ולא היה מי שחפץ לחזרה, מפני מיעוט האורחים הבאים לכפר. אך הוא קיווה שבכל-זאת יצליח להתפרנס ממנה. האדון העניק לו תנאי שכירות טובים, ואף הלוואה גדולה לקניית משקאות. אך השנים שחלפו לא היטיבו עמו. הפרנסה הייתה מצומצמת ביותר. לעיתים קרובות הייתה האכסניה ריקה. עם זה לא עזב החסיד את ביטחונו בה' הזן ומפרנס לכול, והוסיף לעבוד את ה' בשמחה ובתמימות. עתה, בבוא הבעש"ט אליו עם כמה מתלמידיו, שמח הכפרי מאוד, וטרח להכין בעבורם סעודה ראויה. אך פתאום פנה אליו הבעש"ט וביקש: "קופסת הטבק שלי נפלה ביער, לא-הרחק מכאן. האם תואיל לצאת לחפשה בעבורי?". מיהר היהודי למלא את הבקשה, נטל את סוסו ויצא אל היער. בודד הולך ומחפש הגיע לאוזניו קול אדם הזועק לעזרה. הוא הוציא בעקבות הקול, ולעיניו נגלתה מרכבה הדורה, רתומה לסוסים אבירים, שגלגליה שקעו בבוץ. בתוכה ישב אדון צעיר, ולא פסק מלהודות לכפרי שנשלח אליו משמים. היהודי קשר את סוסו אל המרכבה, ולאחר כמה ניסיונות הצליחה המרכבה להיחלץ מן הבוץ. שאל הכפרי את האיש לשמו, והוא ענה כי הוא נסיך פלוני. התברר כי מהבוקר הוא תקוע ביער, ללא מזון ובגדים מתאימים. הקור העז חדר לעצמותיו. הוא נענה בשמחה להזמנת החסיד לבוא לביתו, לאכול ולהתחמם, בטרם ישוב אל אחוזתו. בהגיע הכפרי עם הנסיך לאכסניה רמז לו הבעש"ט כי יגיש לפני הנסיך את הסעודה שהכין בעבורם. לאחר מכן אמר הבעש"ט לכפרי כי אם ירצה הנסיך לשלם לו בעד הטובה שעשה עמו, יסרב לקבל ממנו כל תגמול. הנסיך אכל ושכב לנוח, ובבוקר קם מאושש ופנה ללכת. הוא הוציא מארנקו אלפיים רובל כסף ומסרם למארחו לאות תודה. אך הכפרי זכר את דברי הבעל-שם-טוב וסירב לקבל את הכסף. "שמא תרצה יותר", שאל-תהה הנסיך והציע עשרת-אלפים רובל כסף, אך הכפרי חזר ואמר כי לא ייקח ממנו פרוטה. ואז קרא הנסיך כי ייתן לו מאה אלף רובל כסף, ובלבד שיוכל לגמול לו בעבור החסד שעשה עמו. בשומעו סכום אדיר כזה לא ידע הכפרי את נפשו וביקש לצאת לרגע מן החדר. **ההמשך ב"ה בשבוע הבא!**

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ד.

פנית ההלכות "על מי מחללין את השבת"

יא. רגע קביעת המות בזמן הזה, הוא אף שהאדם הפסיק לנשום, צריך שיהיה מוטל כאבן דומם, ואין בו כל דופק בשום אחד מאברי הגוף, ואפי" לא בסמוך ללב, או מערכת הנשימה. ולא אחת קורה שבראש לא מורגש שום דופק, אבל בסמוך ללב עדיין מורגש דופק כל שזוא. (ילקוט יוסף שבת כרך ד' עמוד רעו בהערה. ושם דן נבי מוות מוחי)

יב. בית שקרס ורבים נלכדו מתחת לעיי המפולת, והמצילים חייבים לעלות על ההריסות עם טרקטור ומנוף, כדי להציל את הלכודים תחת עיי המפולת. וקרוב לוודאי שבפעולות ההצלה הראשונות יהרגו בידיים חלק מהלכודים, ואם לא יתחילו בפניו ההריסות ימותו כל הלכודים תחת המפולת, יש אומרים שמותר לגרום בידיים למותם של יחידים כדי להציל לכל הפחות חלק מהלכודים, כל שאין שום דרך אחרת. ויש אומרים דשב ואל תעשה עדיף. (שם עמוד רעה בהערה)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
חיה שורחזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת, דרשו, ועוד...